

УДК 364.017

УМОВИ ТА ПРИНЦИПИ ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДНОСИН СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

Малюкіна Анастасія Олександрівна, к.е.н., доцент, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків, Україна

Анотація — В статті висвітлені питання умов та принципів встановлення відносин стратегічного партнерства. Розглянуті основні цілі соціального партнерства та його принципи побудови.

Ключові слова — партнерство, соціальне партнерство, стратегічне партнерство, політика соціального партнерства.

Узагальнення міжнародного досвіду, позицій експертів і парламентаріїв дозволяє сформулювати умови та принципи встановлення відносин стратегічного партнерства.

По-перше, це наявність принципово важливих для країн-партнерів стратегічних цілей, досягнення яких в рамках звичайної співпраці неможливо, але можна здійснити лише шляхом виведення відносин на рівень стратегічного партнерства. Такими цілями можуть бути:

забезпечення господарського комплексу життєво важливими ресурсами (енергетичними, товарними, фінансовими);

забезпечення надійного та безпечного доступу до життєво важливих регіонів;

спільне вирішення проблем безпеки (протидія наркозлочинності, нелегальної міграції, контрабанді зброї та наркотиків, агресивного сепаратизму, тероризму).

По-друге, наявність спільних поглядів і підходів щодо ключових проблем міжнародної політики, глобального і регіонального розвитку. Стратегічне партнерство передбачає поглиблене розвиток міждержавних контактів як правило не в одній, а в декількох важливих сферах [1].

Відносини стратегічного партнерства будуються на наступних принципах [2]:

загальна зацікавленість партнерів у плідній співпраці, взаємне визнання стратегічного характеру відносин;

готовність враховувати інтереси іншої сторони, йти на компроміси для досягнення стратегічних цілей, навіть якщо такі дії неоднозначно доцільні з точки зору власної вигоди;

взаємна відмова від дискримінаційних дій відносно один одного;

довгостроковий характер партнерських відносин, бо стратегічне партнерство встановлюється на два-три роки, а на тривалу перспективу;

наявність дієвих механізмів реалізації такого формату відносин;

правове закріплення змісту і механізмів стратегічного партнерства в двосторонніх документах, бо стратегічні цілі співробітництва не повинні змінюватися в залежності від зміни керівництва в обох державах;

дисциплінованість, послідовність і прогнозованість, неухильне виконання партнерами своїх зобов'язань;

висока ефективність стратегічного партнерства – віддачу від такого співробітництва повинні відчувати обидві сторони, причому не тільки державно-політичні еліти, а й суб'єкти економічної діяльності, пересічні громадяни обох країн.

Найважливішими цілями соціального партнерства є узгодження і захист інтересів різних соціальних груп, верств і класів, сприяння вирішенню актуальних економічних, соціальних і політичних завдань, поглиблення демократії, формуванню соціальної правової держави, відкритого демократичного громадянського суспільства [4].

Політика соціального партнерства не обмежується сферою економічних або соціально-трудових відносин. Її реалізація пов'язана з участю в такому процесі громадських об'є-

днань, що представляють інтереси різних соціальних груп, верств, органів державного управління і місцевого самоврядування, прийняттям та виконанням договорів і угод, політичних рішень. У розробці та прийнятті їх беруть участь великі групи людей, трудові колективи, представники населених пунктів, територій [3, с. 270]. Владні структури виступають найчастіше як організатори переговорного або погоджувальної процесу.

Конструктивні цивілізовані відносини соціального партнерства припускають максимальне врахування інтересів різних соціальних груп, верств, узгодження їх і можливо більш повну реалізацію. Інакше вони не будуть ефективно сприяти формуванню стійкого соціально-економічного розвитку та політичної стабільності, встановленню злагоди в суспільстві.

Соціальне партнерство по своїй суті націлене на формування консенсусу, громадянського миру в суспільстві; на зниження напруженості у взаєминах між різними соціальними групами, верствами; на політичну консолідацію органів влади всіх рівнів та органів місцевого самоврядування.

Необхідно відрізнити просте взаємодія або кооперацію зусиль у вирішенні нагальних проблем, найчастіше регульованих директивами вищого керівництва від соціального партнерства, заснованого на рівноправному, довгостроковому і взаємовигідній співпраці сторін, які поділяють і прагнуть вирішити соціальну проблему [5, с. 227].

Л. Олсен в своїй книзі *Partnership For Social Welfare* пише, що «партнерство – це більше, ніж кооперація. Воно включає розвиток проектної культури, прийнятої партнерами, як середовища для розділення завдань. Воно включає процес пошуку нових рішень, в який партнери залучають один одного. Воно містить контрактні зобов'язання і систему збільшення якості, яку всі партнери повинні поліпшувати і розвивати» [6].

Таким чином, суттю стратегічного партнерства є наявність такого міждержавної вза-

ємодії, яке дозволяє партнерам, об'єднавши зусилля, досягти життєво важливих внутрішніх і зовнішньополітичних цілей. Стратегічна взаємодія – комплексне, воно охоплює кілька важливих сфер співробітництва і носить довгостроковий характер. Надійність стратегічного партнерства визначається взаємною готовністю сторін враховувати інтереси один одного, наявністю дієвих механізмів реалізації співробітництва, дисциплінованістю партнерських відносин.

Список використаної літератури

1. Котляревська К. Ю. Стратегії соціально відповідального найму персоналу на українських підприємствах в умовах євроінтеграції / К. Ю. Котляревська // Управління розвитком. – 2019. – Том 5. – Вип. 1. – С. 15–22.
2. Лисица Н. М. Принципы построения социального партнёрства / Н. М. Лисица, М. І. Ус // Управління розвитком: зб. наук. статей. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – № 1 (183). – С. 36–43.
3. Петрое О. Концептуалізація ідей соціального діалогу в зарубіжній суспільній думці / О. Петрое // Вісн. НАДУ. – 2012. – № 1. – С. 265–272.
4. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / [А. М. Колот, О. А. Грішнова та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Коло-та. – Київ : КНЕУ, 2011. – 501 с.
5. Ястремська О. М. Здійснення соціально-трудових відносин на засадах соціального партнерства / О. М. Ястремська, А. А. Попова // Бізне-сінформ. – 2013. – № 6. – С. 225–229.
6. Social dialogue: information, consultation and participation of workers. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://circa.europa.eu/irc/opoce/factsheets/info/data/policies/socialemploy/article_7289_en.htm

Автор

Малюкіна Анастасія Олександрівна, доцент кафедри соціальної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
(anastasiyamaliukina@gmail.com).

Тези доповіді надійшли 27 січня 2021 року.

Опубліковано в авторській редакції.